

"...

I- İPTAL ve YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"III. ANAYASA'YA AYKIRILIK İDDİALARININ GEREKÇESİ

1) 4875 Sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nun 3 üncü Maddesinin (d) Bendinin Anayasa'ya Aykırılığı

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nun 3 üncü Maddesinin (d) bendi "Taşınmaz edinimi" başlığı altında düzenlenmiş olup, yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketlerin, Türk vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynî hak edinmelerine ilişkindir.

Yabancıların ülkemizde mülk edinmelerine ilişkin hukuksal rejimimizi değiştirme girişimleri daha önce de olmuştur.

21.06.1984 tarih ve 3029 sayılı Kanun, Bakanlar Kurulunun uygun göreceği yabancı ülke halkına mütekelilik şartı aranmaksızın Türkiye'de mülk edinme hakkı getirmişti. Ayrıca, köylerde yabancıların mülk edinmeleri yasaklanmışken, yabancıların köylerde de mütekelilik şartı aranmaksızın Bakanlar Kurulunun uygun göreceği bölge ve illerde arazi ve emlak alabilmeleri esasını getirmişti.

3029 sayılı Kanun, Anayasa Mahkemesi'nce Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiştir. (E: 1984/14, K: 1985/7)

Daha sonra 1986 yılında çıkarılan 3278 sayılı Kanun ile, yine mütekelilik şartı aranmadan yabancılar mülk edinme hakkı tanınmıştır. 3278 sayılı Kanun, iptal edilen 3029 sayılı Kanundaki iptale neden olan benzer hükümleri içermektedir.

3029 sayılı Kanunda, Bakanlar Kurulunun saptayacağı belli bölgelerdeki mülkler için satış söz konusu iken, 3278 sayılı Kanunda bu da kaldırılarak yabancılar ülkenin tümünde mütekelilik şartı aranmaksızın mülk edinme olanağı sağlanmıştı.

Anayasa Mahkemesi, yabancılar Türkiye'de taşınmaz mal edinme hakkı tanıyan 3278 sayılı Kanunu Anayasa'ya aykırı bulmuştur. (E. 1986/18, K. 1986/24)

Yabancıların Türkiye'de taşınmaz mal edinmelerine ilişkin hukuki rejim şöyle gelişmiştir:

Osmanlı İmparatorluğu döneminde; münferit irade ve fermanlarla yapılmış olan padişah ihsanları bir yana bırakılırsa yabancı tüzel kişilerin Osmanlı ülkesinde mülk edinmelerine asla izin verilmemiş ve bu dönemde yabancıya mülk edinme imkanı veren herhangi bir antlaşma da yapılmamıştır. Yabancı gerçek kişilerin mülk edinmelerine imkan sağlayan 7 Sefer 1284 (1868) tarihli Kanunun çıkarılmasında Osmanlı Devletinin o tarihlerde içinde bulunduğu sıkıntılar ve kapitülasyonlarla yabancıların himayesini üstlenmiş bazı batılı devletlerin etkisi yadsınmaz.

Esas Sayısı:2003/71

Karar Sayısı:2008/79

Türkiye Cumhuriyeti döneminde ise Lozan Barış Antlaşmasıyla, 7 Sefer 1284 tarihli kanunun kabul ettiği tebaaya temsil sistemi yerini tam bir ahdi mütekabiliyet sistemi getirilmek suretiyle yabancıların ülkede mülk edinme imkanı kısmen sınırlanmış, sözü edilen antlaşmayla ahdi mütekabiliyet sistemini kabul eden Türkiye Cumhuriyeti bu antlaşmadan yedi ay kadar sonra, çıkardığı Köy Kanununda yabancı gerçek ve tüzel kişilerin köyde gayrimenkul edinmelerini yasaklamıştır. Böyle bir yasağın yeni kurulan Devlette milli birlik ve beraberliğin korunması ve bilhassa sosyal ve kültürel açıdan gelişmemiş ve Devlet denetiminin istenilen etkinlikte götürülemediği yörelerin yabancı unsurlara açık tutulmasının yaratabileceği bir takım sakıncalardan duyulan endişe nedeniyle getirildiğinde kuşku yoktur.

Köy Kanunu ile yapılmış olan bu sınırlamayı Tapu Kanununun 35 ve 36 ncı maddelerindeki sınırlama izlemiştir.

İnsan hak ve özgürlüklerini vatandaş gibi yabancıya da tanımış bulunan Anayasa'mız, 16 ncı maddesinde "Temel hak ve hürriyetler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir" ilkesini getirmiştir. Anayasa'nın bu ilke ile gözettiği husus, temel hak ve özgürlükler konusunda yabancılar yönünden getirilecek sınırlamaların milletlerarası hukuka uygun bulunması ve her halde bu sınırlamanın ancak kanunla yapılmasıdır. Milletlerarası hukuku da, Devletlerin taraf oldukları iki veya çok taraflı antlaşmalar, milletlerarası teamüller (örf ve adetler) medeni milletlerce kabul edilen ve temel hukuk prensiplerinden bulunan, iyi niyet, ahde vefa, kazanılmış haklara saygı, Devletler Hukukunun iç hukuka üstünlüğü ilkeleri ve yardımcı kaynak sayılan ilmi ve kazai içtihatlar oluşturmaktadır.

Anayasa'mızın Başlangıç kısmının ikinci paragrafı, milletlerarası ilişkilerde geçerli olması gereken en önemli unsurun eşitlik olduğunu göstermektedir. Eşitliği sağlayacak hususların en başta geleni ise karşılıklıdır.

Türk Yabancılar Hukukunun genel ilkelerinden olan karşılıklı muamele (mütekabiliyet) esası, öğretide en az iki devlet arasında uygulanan ve her birinin ülkesinde diğerinin vatandaşlarına aynı mahiyetteki hakları karşılıklı tanımalarını ifade eden bir prensip olarak izah olunmaktadır. Bu prensibe göre; bir yabancıların Türkiye'de bir haktan yararlanabilmesi, Türklerin de o yabancıların ülkesinde aynı tür ve nitelikte olan haklardan yararlanmasına bağlıdır. Karşılıklı muamele esası antlaşma ile (ahdi veya siyasi) ya da kanunla (kanuni veya fiili) olabilir. Hukukumuzda, kanuni karşılıklı muamele, yabancı gerçek kişilerin ülkemizde taşınmaz mal edinme ve miras hakları konusunda da aranmaktadır.

Yabancıların klasik insan hak ve özgürlüklerinden bazılarından vatandaş gibi yararlandırılmamasının, bu hakların kimi sınırlama ya da kısıtlamalara tabi tutulmasının nedenlerini Devleti korumak, onun devamlılığını sağlamak gibi düşüncelerde aramak gerekir. Devletler arasında, ticari, iktisadi, askeri ve kültürel ilişkilerin olabildiğince arttığı, insancıl düşüncelerin son derece yaygınlaştığı günümüzde aynı mülahazaların büsbütün gücünü yitirdiği söylenemez. Tarih boyunca, devletler ülkelerindeki yabancı unsurlara kuşku ile bakmışlar, bazı hakları onlardan esirgemişler, bazılarına ise kimi koşullara, bağlamak suretiyle sınırlamışlardır. Sınırlamaya tabi tutulan hakların başlıcalarından biri mülk edinme hakkıdır. Zira bu hak, ülke denilen yurt toprağıyla ilgilidir.

Ülke devletin asli ve maddi unsurlarından biridir. Ülke olmadan devlet olmaz. Ülke devlet otoritesinin geçerli olacağı alanı belli eder. Devlet sahip olduğu, kurucu unsur niteliğini taşıyan üstün kudretine dayanmak suretiyle, ülkede yerleşik olan ve devletin diğer asli - maddi unsurunu oluşturan insan topluluğunun güvenliğini ve yararını kollamak ve gözetmek durumundadır.

Esas Sayısı:2003/71

Karar Sayısı:2008/79

Devlet bu asli görevi nedeniyle ki, ülke üzerinde egemenliğe dayalı üstün bir hakka sahiptir. Toprak ile alakalı konuda insan haklarına saygılı, ölçülü, adil bir sınırlama, Devlet için bir nefsi müdafaa tedbiri niteliğindedir; böyle bir tedbirden vazgeçebilmek çoğu kez olası değildir.

Türkiye Cumhuriyetinin dünya milletler ailesine bağımsız bir devlet olarak kabulünün uluslararası belgesi Lozan Barış Antlaşmasıdır. Bu antlaşmaya ekli İkamet ve Selahiyeti Adliye Hakkındaki Mukavelenamede; yabancıların ülkede mülk edinmeleri konusunda mütekabiliyet şartı öngörülmüş, bu tarihten sonra düzenlenen konu ile ilgili yasalarda ve yapılan bir çok antlaşmada mütekabiliyet şartı getirilmek suretiyle, karşılıklı muamele esası, gerek antlaşmalar hukuku, gerek mevzuu hukuk olarak Türk Yabancılar Hukukunun genel ilkelerinden biri haline dönüştürülmüştür.

Tapu Kanununun 35 inci maddesindeki karşılıklılık ilkesi ve Köy Kanununun 87 nci maddesindeki yasaklayıcı hüküm sayesinde, bugüne kadar ülke topraklarının büyük ölçüde yabancılar eline geçmesi önlenebilmiştir.

Devletlerarası ilişkilerde karşılıklı muamele esası, devletlerin ülkeleri üzerindeki egemenlik haklarının doğal sonuçlarından biridir. Devletlerin ilişkilerinde az ya da çok gelişmişlik, nüfus ve toprak büyüklüğü ve öbür niteliklerinin nazara alınmaması, bunların birbirlerine eşit oldukları prensibine dayanır."

Anayasa'nın 176 ncı maddesinde, Anayasa'nın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten Başlangıç kısmının, Anayasa metnine dahil olduğu açıklanmış, anılan maddenin gerekçesinde de Başlangıç kısmının, Anayasa'nın diğer hükümleriyle eşdeğerde olduğu vurgulanmıştır.

Anayasa'nın cumhuriyetin niteliklerini belirleyen 2 nci maddesinde ise "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti" olduğu belirtilmiştir.

Başlangıcın 2 nci paragrafındaki; Türkiye Cumhuriyetinin "Dünya milletler ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olduğu ilkesiyle, devletin beşeri unsurunu oluşturan milletin diğer milletlerle hak eşitliğine sahip bulunduğu vurgulanmıştır.

Başlangıcın 5 inci paragrafında ise "Hiçbir düşünce ve mülahazanın Türk milli menfaatlerinin ..... karşısında korunma göremeyeceği" ilkesi ile, Anayasa'nın öngördüğü hukuk düzeni içinde, milli menfaatlerin her şeyin üstünde tutulması gereği belirlenmiştir.

Yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketlerin, Türk vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynî hak edinmeleri salt bir mülkiyet sorunu gibi değerlendirilemez. Karşılıklı muamele (mütekabiliyet) esası uluslararası ilişkilerde eşitliği sağlayan bir denge aracıdır.

4875 sayılı Kanun karşılıklılık aramaksızın yabancı yatırımcılara Türkiye'de şirket kurmak veya Türkiye'de kurulmuş şirkete iştirak etmek suretiyle, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde taşınmaz mal edinmek hakkını tanıyarak, bu eşitliği ve dengeyi bozmuş; Anayasa'nın Başlangıç'ının ikinci paragrafına aykırı bir durumun ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Esas Sayısı:2003/71
Karar Sayısı:2008/79

Karşılıklılık aranmadan, Türkiye'de belli ölçüde yatırım yapması, belli sayıda Türkiye Cumhuriyeti vatandaşını işçi olarak çalıştırması veya yatırım alanı bakımından Türkiye'de taşınmaz edinmesinin zorunlu olması gibi koşullar konulmadan yabancı yatırımcılara Türkiye'nin Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına açık olan her bölgesinde taşınmaz edinme hakkı tanınmasında bir kamu yararı yoktur. Çünkü Türkiye'ye olumlu bir katkı söz konusu değildir.

Yabancı yatırımcıların Türkiye'de kurdukları veya iştirak ettikleri tüzel kişiliğe sahip şirketlerin, Türk vatandaşlarının edinimine açık olan bölgelerde karşılıklılık koşulu olmaksızın veya kamu yararı ve ülke güvenliği açısından belli alanlar dışlanmadan ve miktar bakımından sınırlama yapılmaksızın taşınmaz mülkiyeti veya sınırlı aynî hak edinmelerine imkan sağlayan 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nun 3 üncü Maddesinin (d) bendi; Anayasa'nın 3 üncü maddesi ile Anayasa'nın Başlangıç kısmının 1 ve 5 inci paragraflarında yer alan Türkiye Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü ilkesine de aykırıdır. Çünkü yabancıların kolayca satınalma yoluyla ülke topraklarını ele geçirmelerine imkan vermektedir.

Anayasa'nın çeşitli maddelerine aykırı bir düzenleme Anayasa'nın 2 inci maddesindeki hukuk devleti ve Anayasa'nın 11 inci maddesindeki Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesiyle de bağdaşmaz.

Bu nedenle, 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu nun 3 üncü maddesinin Anayasa'nın 2, 3 ve 11 inci maddeleri ile Başlangıç kısmının 1, 2 ve 5 inci paragraflarına aykırı olan (d) bendinin iptalinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

2) 4875 Sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nun 3 üncü Maddesinin (e) Bendinin Anayasa'ya Aykırılığı

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü Maddesinin (e) bendi "Uyuşmazlıkların çözümü" başlığı altında düzenlenmiştir.

Bu madde hükmüne göre, özel hukuka tabi olan yatırım sözleşmelerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü ile yabancı yatırımcıların idare ile yaptıkları kamu hizmeti imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden kaynaklanan yatırım uyuşmazlıklarının çözümlenmesi için; görevli ve yetkili mahkemelerin yanı sıra, ilgili mevzuatta yer alan koşulların oluşması ve tarafların anlaşması kaydıyla, milli veya milletlerarası tahkim ya da diğer uyuşmazlık çözüm yollarına başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

Bilindiği üzere, Türkiye uluslararası tahkim açısından önemli Anayasal ve yasal değişiklikler yapmıştır. Önce, 4446 sayılı Kanun ile Anayasa'nın 47, 125 ve 155 inci maddeleri değiştirilmiştir.

Anayasa'nın 47 inci maddesine "Devlet, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzel kişileri tarafından yürütülen yatırım ve hizmetlerden hangilerinin özel hukuk sözleşmeleri ile gerçek veya tüzel kişilere yaptırılabilirliği veya devredilebileceği kanunla düzenlenir." hükmünü taşıyan bir fıkra eklenmiştir.

Anayasa'nın, Danıştay'ın "İmtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini inceleme" yetkisini düzenleyen 155 inci maddesi değiştirilerek, "inceleme" yetkisi "düşünce bildirmeye" dönüştürülmüştür.

Esas Sayısı:2003/71
Karar Sayısı:2008/79

Anayasa'nın 125 inci maddesinde yapılan değişlikle "Kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde, bunlardan doğan uyuşmazlıkların milli veya milletler arası tahkim yoluyla çözülmesi öngörülebilir. Milletler arası tahkime ancak yabancılik unsuru taşıyan uyuşmazlıklar için gidilebilir." hükmü getirilmiştir.

Kamu Hizmetleri İle İlgili İmtiyaz Şartlaşma ve Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Tahkim Yoluna Başvurulması Halinde Uyulması Gereken İlkelere Dair 4501 sayılı Kanun ile 125 inci maddedeki "yabancılik unsuru" tanımlanmıştır. Yabancılik unsuru; sözleşmeye taraf kurulu veya kurulacak şirket ortaklarından her birinin yabancı sermayeyi teşvik mevzuatı hükümlerine göre yabancı menşeli olması veya sözleşmenin uygulanabilmesi için yurt dışı kaynaklı sermaye veya kredi veya teminat sözleşmelerinin akdedilmesinin gerekli olması hallerinden birini ifade eder." denilmiştir. Yani yabancı ortağı yoksa bile, işin yürütülmesi yurt dışı kaynak gerektiriyorsa ulusal şirketlerin de uluslar arası tahkime gidebilmesinin yolları açılmıştır.

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü Maddesinin (e) bendi ile getirilen "uyuşmazlıkların çözümü" başlıklı düzenlenmede ise, özel hukuka tabi olan yatırım sözleşmelerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözümü ile yabancı yatırımcıların idare ile yaptıkları kamu hizmeti imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden kaynaklanan yatırım uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uluslararası tahkime olanak sağlanmıştır.

Anayasa'nın 125 inci maddesi, özel hukuka tabi olan sözleşmeleri değil, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde, bunlardan doğan uyuşmazlıkların milli veya milletler arası tahkim yoluyla çözülmesini düzenlemektedir.

Bir başka ifadeyle, Anayasa'nın 125 inci maddesi, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinde uyuşmazlıkların milli veya milletlerarası tahkim yoluyla çözülmesine izin vermektedir. 125 inci maddedeki tahkim olanağı, idare ile yatırımcı arasındaki özel hukuka tabi olan yatırım sözleşmelerini kapsamamaktadır. İdare ile yatırımcı arasındaki özel hukuka tabi olan yatırım sözleşmelerinin de kapsama alınması, tahkimin sınırlarının Anayasa'dakinden genişletilmesi anlamına gelmektedir.

Anayasa'nın izin verdiği, kamu hizmetleri ile ilgili imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinin milli veya milletler arası tahkim aracılığıyla çözümüne ilişkin düzenlemeye, idare ile yatırımcı arasındaki özel hukuka tabi olan yatırım sözleşmelerinden kaynaklanan uyuşmazlıkların milli veya milletler arası tahkim aracılığıyla çözümünün eklenmesiyle, Anayasa'nın 125 inci maddesine açıkça aykırı olan bir düzenleme ortaya çıkmıştır.

Anayasa'ya aykırı bir hükmün Anayasa'nın 2 nci maddesindeki hukuk devleti ve 11 inci maddesindeki Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleriyle bağdaşması da düşünülemez. Yukarıda açıklanan nedenlerle; 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü maddesinin Anayasa'nın 2, 11 ve 125 inci maddelerine aykırı olan (e) bendinin iptalinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

3) 4875 Sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü Maddesinin (f) Bendinin İkinci Cümlesinin Anayasa'ya Aykırılığı

4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendinin ikinci cümlesi aşağıdaki gibidir:

Esas Sayısı:2003/71

Karar Sayısı:2008/79

"Yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerinin yatırım aracı olarak kullanılması halinde, menşe ülke mevzuatına göre değer tespitine yetkili makamların veya menşe ülke mahkemelerince tespit edilecek bilirkişilerin ya da uluslararası değerlendirme kuruluşlarının değerlendirmeleri esas alınır."

Anayasa'nın 6 ncı maddesine göre: Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir. Türk Milleti, egemenliğini, Anayasa'nın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır. Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.

Yani Türk Milleti, egemenliğini, Anayasa'nın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır. Bu maddede anılan yetkili organlar, Anayasa'nın 5, 6 ve 7 nci maddeleri ile belli edilmiştir. Bu maddeler hükümlerine göre yasama yetkisi TBMM'ne, yargı yetkisi bağımsız mahkemelere aittir. Yürütme görevi de Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir.

Anayasa'nın 9 uncu maddesine göre ise; yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.

Anayasa'nın yargı yetkisi başlıklı 9 uncu maddesinde, yargı yetkisinin Türk Ulusu adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı öngörülmüştür. Bağımsız mahkemeler, Anayasa'nın 6 ncı maddesinde konulan esaslara göre, ulus egemenliğini yargı alanında kullanan yetkili organlardır.

Anayasa'mızın 6 ve 9 uncu maddeleri birlikte düşünüldüğünde, bir başka devletin yargı organı kararlarının veya tespitlerinin Türk hukuk sisteminde geçerli olması mümkün değildir. Bir başka devletin yargı organı kararlarının veya tespitlerinin Türk Mahkemelerinde geçerlilik kazanabilmesi için, bunların Türk Mahkemeleri kararı ile istenmesi ve verdikleri kararlar ile tespitlerin yine Türk Mahkemeleri tarafından benimsenmesi gerekir.

Diğer yandan; yabancı ülkelerde kurulu bulunan şirketlerin menkul kıymetlerinin yatırım aracı olarak kullanılması halinde, bunların değerlendirmelerinin menşe ülke mevzuatına göre değer tespitine yetkili makamların veya menşe ülke mahkemelerince tespit edilecek bilirkişilerin ya da uluslararası değerlendirme kuruluşlarının değerlendirmelerinin esas alınması suretiyle yapılması, Türk mahkemelerin ve hakimlerin bağımsızlığını da ciddi bir şekilde zedeleyecektir.

Hakimlerin uygun gördükleri kişileri bilirkişi olarak seçmemeleri ve verecekleri kararda söz konusu (f) bendinde tanımlanan makam, bilirkişi ya da uluslar arası değerlendirme kuruluşlarının değerlendirmelerini esas almak zorunda bırakılmaları Anayasa'nın 6, 9 ve 138 inci maddelerine aykırıdır. Hakimlerin bilirkişilerin değerlendirmelerini dikkate almaları, gerektiğinde belirtilen görüşten farklı bir karar vermeleri ayrı bir şeydir, kararların doğrudan bilirkişi değerlendirmeleri esas alınarak verilmesi ayrı bir şeydir.

Kaldı ki hakimin ve mahkemenin kimi bilirkişi tayin edeceğini seçmeye hakkı olmalıdır.

Bu nedenle söz konusu 3 üncü maddenin (f) bendinin ikinci cümlesi, Anayasa'nın 138 inci maddesine aykırı düşmektedir.

Anayasa'nın çeşitli hükümlerine aykırı bir düzenlemenin Anayasa'nın 2 inci maddesindeki hukuk devleti ve 11 inci maddesindeki Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkeleriyle bağdaşmayacağı da açıktır.

Esas Sayısı:2003/71

Karar Sayısı:2008/79

Yukarıda açıklanan gerekçelerle; 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü maddesinin (f) bendinin, Anayasa'nın 2, 6, 9, 11 ve 138 inci maddelerine aykırı olan ikinci cümlesinin iptalinin gerektiği düşünülmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

05.06.2003 tarih ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanununun 3 üncü maddesinin (d) ve (e) bentleri ile (f) bendinin ikinci tümcesinin uygulanması halinde, giderilmesi olanaksız durum ve zararlar doğacaktır. Bu zararlar, özellikle Türkiye'de şirket kuran veya şirkete katılan yabancı yatırımcıların karşılıklılık aranmadan Türkiye'de taşınmaz mal satınılması konusunda çok belirgin bir nitelik kazanacak ve ülkenin topraklarının kolayca yabancılara geçmesine yol açacaktır.

Bu durum ve zararları önleyebilmek için, söz konusu hükümlerin yürürlüklerinin durdurulması gerekmektedir.""